

**Рішення спеціалізованої вченої ради ДФ 06.035.2022
про присудження ступеня доктора філософії**

Спеціалізована вчена рада Одеського національного університету імені І.І. Мечникова прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії БОНДАР Катерині Сергіївні в галузі знань 03 Гуманітарні науки на підставі прилюдного захисту дисертації «Соціофонетичні особливості діалектного мовлення шотландців (інструментально-фонетичне дослідження)» за спеціальністю 035 Філологія.

"12" січня 2023 року.

Бондар Катерина Сергіївна 1995 року народження, громадянка України.

Освіта вища: закінчила у 2019 році Одеський національний університет імені І.І. Мечникова за спеціальністю «Мова та література (англійська)» та здобула кваліфікацію філолога, викладача англійської та німецької мов та літератур.

Працює викладачем іноземної мови фахового коледжу Одеського національного університету імені І.І. Мечникова з 2022 р. до цього часу.

Дисертацію виконано в Одеському національному університеті імені І.І. Мечникова.

Науковий керівник Григорян Нектар Разміківна, доцент кафедри теоретичної та прикладної фонетики англійської мови, кандидат філологічних наук, доцент кафедри Одеського національного університету імені І.І. Мечникова.

Здобувач має 6 наукових публікацій за темою дисертації, з них 1 статті у періодичних наукових виданнях інших держав, 4 статей у наукових фахових виданнях України:

1. Бондар К. С. Мелодійний компонент просодичного складника в мовленні шотландців. *Закарпатські філологічні студії*. Серія: Філологія. Випуск 14. Том 1. Ужгород, 2020. С. 58-63.
2. Бондар К. С. Мелодичні особливості мовлення представників шотландського варіанта англійської мови. *Записки з романо-германської філології*. Серія : Філологія. Випуск 1 (44) 2020. Одеса, 2020. С. 54-60.
3. Бондар К. С. Просодичні параметри регіональної варіативності скотс (scots). *Актуальні питання іноземної філології*. Серія: Філологія. Випуск 15. Волинь, 2022. С. 10-15.

У дискусії взяли участь голова і члени спеціалізованої вченої ради та

присутні на захисті фахівці:

Голова ради: Колегаєва Ірина Михайлівна, доктор філологічних наук, (спеціальність: 10.02.04 — «Германські мови»), професор, завідувачка кафедри лексикології та стилістики англійської мови Одеського національного університету імені І.І.Мечникова, виступ без зауважень;

Рецензент: Бігунова Наталя Олександрівна, доктор філологічних наук (спеціальність: 10.02.04 — «Германські мови») професор, завідувачка кафедри іноземних мов гуманітарних факультетів Одеського національного університету імені І.І.Мечникова. У виступі є питання: Наголошуючи на прозорості викладення матеріалу, бажано було б уточнити: як здобувачка може пояснити процеси змішування, вирівнювання та перерозподілу діалектних форм у великих містах?;

Рецензент: Никифоренко Ірина Валеріївна, кандидат філологічних наук (спеціальність: 10.02.04 - «Германські мови»), доцент, доцент кафедри німецької філології Одеського національного університету імені І.І.Мечникова. У виступі є зауваження: У тексті роботи спостерігається деяка розбіжність у використанні термінів «мовний» та «мовленневий» (наприклад, «мовна» або «мовленнева ситуація»). У пункті 3.1.1 мова йде про те, що «існує залежність синтагматичного членування фраз від регіональної належності інформантів», але не зовсім пояснюється, у чому це відображається, можливо також доречним було б наведення деяких прикладів.;

Опонент: Валігура Ольга Романівна, доктор філологічних наук (спеціальність: 10.02.04 - «Германські мови»), професор, завідувачка кафедри східних та слов'янських мов Київського національного лінгвістичного університету. У виступі є питання: 1. У першому розділі дисертації за результатами теоретичного аналізу діалекту скотс у чотирьох територіальних ареалах Шотландії - північному, південному, центральному і острівному, авторка зазначає, що кожний чітко окреслений діалект існує у певному смислі відокремлено і здебільшого має власну літературно-писемну традицію (с. 73). У зв'язку з цим хотілося би з'ясувати, чи зафіксовані у дослідженні спільні ознаки регіонально-маркованих фонетичних особливостей мовлення носіїв діалекту скотс, і якщо так, чи може це бути свідченням формування загальноприйнятого стандарту скотс, який нині відсутній?

2. Розглядаючи у першому розділі дисертації поняття двомовності і диглосії у контексті мовної ситуації в Шотландії, авторка зазначає, що для мовлення шотландців притаманний другий тип двомовності (за Л. В. Щербою), коли дві мови утворюють лише одну систему асоціацій (с. 63). Будь ласка, прокоментуйте це твердження. Хотілося би уточнити також, яким чином співвідносяться між собою явища двомовності та диглосії і як дисертантка трактує ситуацію взаємодії і взаємовпливу мов, які утворюють єдину соціальнокомунікативну систему у сучасній Шотландії, зокрема взаємозв'язок стандартного шотландського варіанту англійської мови і діалекту скотс.

3. У другому розділі дисертації слід було би навести програму та алгоритм дослідження просодичних особливостей мовлення носіїв шотландського діалекту скотс. Убачається доцільним перенести здійснений у другому розділі аналіз соціофонетичних досліджень до першого розділу, який присвячений теоретичним засадам дослідження. Зразки аудіофайлів з мовлення інформантів, носіїв діалекту скотс, наведені у тексті другого розділу дисертації (с. 83-87), варто винести у Додатки, які, до речі, відсутні в роботі.

4. Отримані результати про специфіку варіювання просодичних параметрів діалекту скотс у чотирьох територіальних ареалах Шотландії - північному, південному, центральному і острівному є, безумовно, актуальними, науково обгрунтованими і підтвердженими експериментально. Проте у загальних висновках бракує інформації про темпоральні і динамічні характеристики мовлення носіїв діалекту скотс, наведені у тексті третього розділу дисертації. До того ж, у висновках потребують розширення перспективи подальших досліджень.

5. Інтерпретація у графічному вигляді аналізу просодичних особливостей мовлення носіїв шотландського діалекту скотс, які варіюють під впливом гендерного, регіонального та вікового чинників, сприяє системній презентації одержаних результатів. Проте, у тексті роботи чи у додатках до дисертації слід було би навести зведені таблиці, у яких би узагальнювалися результати виконаного дослідження. Також зазначу, що в поданій роботі бракує додатків, у яких були би представлені відомості про аудиторів-інформантів, носіїв діалекту скотс, оскільки докладні дані про аудиторів сприяли б об'єктивності результатів дослідження, а також відсутні зразки заповнених протоколів проведення аудиторського аналізу, які зробили би результати фонетичного експерименту переконливішими;

Опонент: Шкворченко Наталія Миколаївна, кандидат філологічних наук (спеціальність: 10.02.04 - «Германські мови»), доцент, завідувачка романогерманської філології та методики викладання іноземних мов Міжнародного гуманітарного університету. У виступі є зауваження:

1. Як зазначено у другому розділі дисертації основними критеріями соціофонетичної класифікації досліджуваного матеріалу є фактор віку, гендеру та територіальної належності мовця (с. 83). Чи не було б доречним також врахувати освітній рівень мовців, що є, на нашу думку, одним із суттєвих критеріїв характеристики мовця?

2. Слід зазначити, що загалом дисертація має чітку структуру та написана грамотною науковою мовою, але здається недоцільним внесення у підрозділ 2.3 "Експериментальний матеріал дослідження" (с. 83-88) таких великих за обсягом прикладів. На нашу думку, цю інформацію краще було б розмістити у додатку або скоротити.

3. Попри проведений ретельний та всебічний інструментально-фонетичний аналіз, хотілося б побачити узагальнений мовленнєвий портрет мовця-носія діалекту скотс.

Результати голосування:

"За" 5 членів ради,
"Проти" — членів ради,

На підставі результатів голосування спеціалізована вчена рада присуджує **БОНДАР Катерині Сергіївні** ступінь доктора філософії з галузі знань 03 Гуманітарні науки за спеціальністю 035 Філологія.

Голова спеціалізованої
вченої ради

Ірина КОЛЕГАСВА

Підпис громад. Ірини Колегасвої
посада голови Спецради
ЗАВІРЯЮ:
Проректор ОНУ імені І. І. Мечникова
Запорожченко О. В.